

Dnevnik, 25. 11. 2017

<https://www.dnevnik.si/1042792530/kultura/oder/kritika-uprizoritve-prva-altruisticna-predstava-umetnost-ne-bo-resila-sveta>

Kritika uprizoritve Prva altruistična predstava: Umetnost ne bo rešila sveta

Po desetih letih, odkar je postavil Zadnjo egoistično predstavo, se režiser **Mare Bulc** samonanašalno, z obrnjeno parafrazo naslova te svoje predstave, vrača na oder v še enem docela avtorskem projektu. Kakor pa prvi projekt ni bil zares egoističen, ampak je šlo ravno za raziskavo fluidnosti avtorske funkcije in je bil zato v razmerju do koncepta ega polemičen, bi tudi za drugega kvečjemu s kančkom ironije lahko trdili, da je altruističen. Kot avtor pojasni v knjižici, ki jo je – ravno tako kot vse drugo potrebno za predstavo in glede na naslov predstave paradoksalno – oblikoval sam (da drugim ne bi bilo treba?), gre tokrat za kritičen odziv na povsod razpasene aktivistične projekte, ki ne storijo drugega, kot da izkoriščajo sodelovanje deprivilegiranih za krepitev lastnih umetniških egov.

Po desetih letih, odkar je postavil Zadnjo egoistično predstavo, se Mare Bulc samonanašalno vrača na oder v avtorskem projektu Prva altruistična predstava. (Foto: Tomaž Skale)

[Mare Bulc](#)

Pia Brezavšček

25. november 2017 25. november 2017 0:00

In kaj zategadelj naredi sam? Gledalca pripelje v nadvse preprosto, skorajda revno situacijo, kjer vse malo šepa. Stoli so premajhni, majo se, zagozda oziroma kajla, pripeta na njih, pa pod krajšo nogo naših lastnih stolov ne seže. Performer je – v nekoliko polomljeni in prostodušni maniri – kar sam. Ko

nam v »dnevnem redu« napove potek dogajanja, med katerim sta poleg ogleda prizorov in obiska razstave tudi dve delavniški situaciji, si sami sebe že predstavljamo, kako bomo morali postavljati stole tako, da bo za vse dobro, in biti tako ali drugače čim boljši altruisti. Še pred začetkom smo pozvani k radikalni odločitvi: sodelovati ali oditi. V strahu pred še eno abotno participacijo kolebamo. Izkaže pa se, da kot v kakšni slabi izobraževalni situaciji s svojo konkretno dejavnostjo v strukturi, kot je postavljena, sploh ne moremo doprinesti ničesar zares ključnega. In to je nemara tudi avtorjeva izjava.

Pa vendar predstave brez našega sodelovanja ne bi bilo. Sooblikujemo namreč polovico materiala, ki tvori razstavo iz napisov, na katerih lahko preberemo dvojice, kot so »mizantrop – zamisliti si drugačen svet«, »pedofil – medsebojno sodelovanje«, »kolonialist – finančna in materialna pomoč«, kar lahko beremo kot načine, kako pomagati tem nealtruističnim personam, ali pa bolj sarkastično, kako (naj) oni pomagajo svetu. Nekatere kombinacije so še kar (torej polomljeno) posrečene. Takšne bolj ali manj pomenske in nonšalantne sprehode ter premeščanje materiala in rekvizitov sem ter tja, kjer smo malo ovčice, malo pa popolnoma prepuščeni lastnim branjem, uokvirjajo performerski prizori. V začetnem prizoru z didžeridujem, tem new-age plemenskim, »skupnostnim« inštrumentom par excellence, ki pa si ga performer nadene na falus, avtor jasno demonstrira, da ima lahko celo igranje Kristusa mučenika kot paradigme altruista popolnoma egoistične namene. V predzadnjem prizoru pa se s svojim telesom dobesedno »zakajla« v polkrožno podkev iz stolov, kjer se stiskamo gledalci, in tako za skupno stvar »zastavi« lastno telo. Ne gre torej samo za dajanje – treba se je žrtvovati. Pa vendar – tudi to ni zgolj ponižnost, ampak užitek, ki bi se mu nemara, vsaj po pravoverni krščanski logiki, za namene pravega altruizma morali odpovedati. Ali pač? Tako je govoril Mare Bulc.

Kaj smo torej dobili? Bore malo. Vendarle pa je ta skromnost več kot veliki cilji reševanja sveta, ki jih sicer umetnost pogosto obljublja. Zakaj bi od nje to sploh pričakovali?

Oder

Mare Bulc: Prva altruistična predstava.

Režija Mare Bulc.

Stara mestna elektrarna.

[Mare Bulc gledališče performans Prva altruistična predstava kritika Pia Brezavšek](#)